

Kwartaalbericht 2015

Q3

Samenvatting

ING CDC Pensioenfonds communiceert over de resultaten van Q3

Als je werkt bij ING Bank voert ING CDC Pensioenfonds vanaf 1 januari 2014* jouw huidige pensioenregeling uit. Samen met je werkgever leg je maandelijks premie in om de pensioenopbouw, op basis van het middelloonstelsel, mogelijk te maken. De pensioenopbouw en de toekomstige toeslagen zijn voorwaardelijk, afhankelijk van de financiële situatie van het fonds. Wil je meer weten? Klik dan door naar de resultaten rondom [de financiële positie](#), [de beleggingen](#), [de communicatie](#) en [de bestuursbesluiten](#) in Q3 van 2015.

*Werkte je voor die datum bij ING Bank, dan heb je ook pensioen opgebouwd bij [Pensioenfonds ING](#).

TRANSPARANT OVER ELKE FASE

Financiële positie

Dekkingsgraad daalt door lagere rekenrente

De financiële positie van ING CDC Pensioenfondsen wordt onder andere beoordeeld aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad geeft de verhouding aan tussen het vermogen van ING CDC Pensioenfondsen en de pensioenverplichtingen (alle nu en in de toekomst uit te keren pensioenen) die daar tegenover staan.

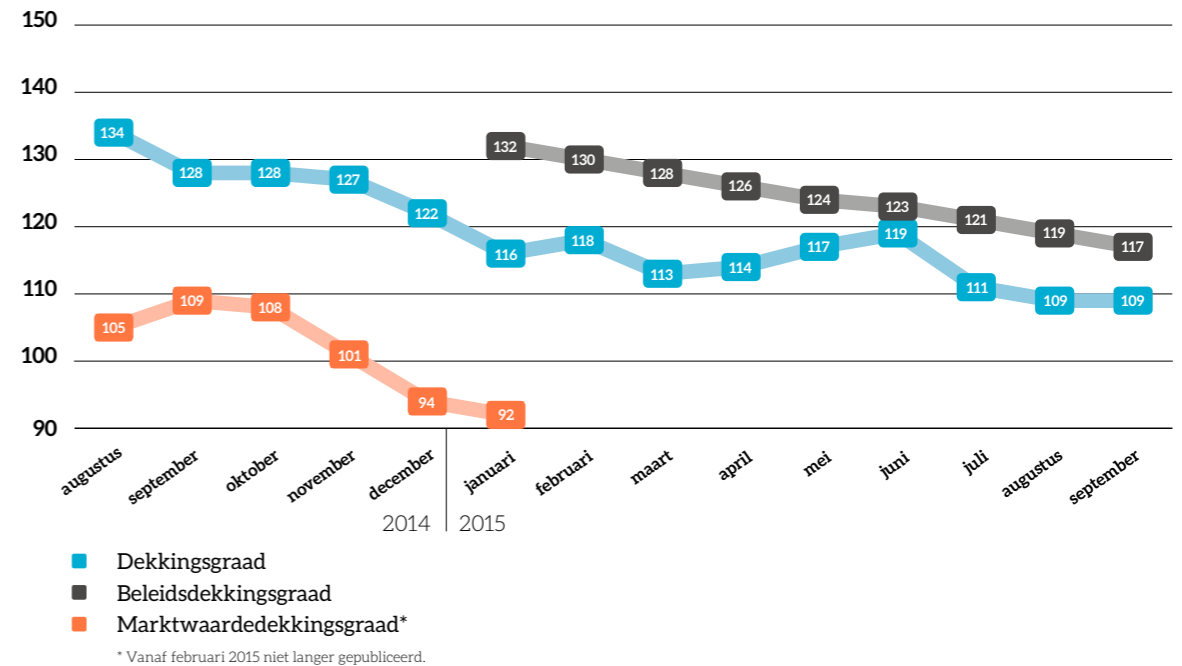
Een dekkingsgraad van 100% betekent dat het fonds precies genoeg vermogen heeft om deze verplichtingen na te komen. Is de dekkingsgraad hoger, dan beschikt het fonds over financiële buffers. Deze dienen om schommelingen in de waarde van de beleggingen en de verplichtingen op te vangen. Is de dekkingsgraad lager, dan is er sprake van een tekort. Er zijn wettelijke richtlijnen voor het minimale niveau van de dekkingsgraad.

Reservetekort door daling beleidsdekkingsgraad

Jouw fonds hanteert vanaf 1 januari 2015 de 'beleidsdekkingsgraad' zoals voorgeschreven in de regels voor pensioenfondsen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraden over de laatste 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad geeft het fonds een maatstaf om beleidsbeslissingen op te baseren, zoals de ruimte voor toeslagverlening en de toets of het fonds voldoende reserves heeft. Door dit te baseren op een gemiddelde van de laatste 12 maanden wordt voorkomen dat belangrijke beslissingen afhangen van de dekkingsgraad op één bepaald moment.

De beleidsdekkingsgraad per 30 september 2015 bedroeg 117%. Dit is een daling ten opzichte van de beleidsdekkingsgraad aan het einde van het tweede kwartaal, die toen 123% bedroeg. Dit komt doordat de maandelijkse dekkingsgraden in het derde kwartaal van 2014 hoger waren dan in het derde kwartaal van 2015, en de beleidsdekkingsgraad een gemiddelde is van de afgelopen 12 maanden.

Het fonds toetst de beleidsdekkingsgraad ieder kwartaal aan de wettelijk voorgeschreven buffer. Per 30 september 2015 is dat 118%. Het niveau van de wettelijk voorgeschreven buffer is onder andere afhankelijk van het lange termijn beleggingsbeleid dat het fonds voert en van de stand van de rente op het moment van de berekening, in dit geval 30 september 2015. Omdat de beleidsdekkingsgraad van 117% op 30 september lager is dan het voorgeschreven minimum van 118%, is er sprake van een reservetekort. Dit betekent dat het fonds binnen drie maanden een herstelplan moet indienen bij De Nederlandsche Bank waarin wordt aangetoond hoe dit tekort binnen de wettelijke termijn (12 jaar) wordt hersteld.

Ontwikkeling dekkingsgraad

De ontwikkeling van het pensioenvermogen en de pensioenverplichtingen gedurende het afgelopen jaar was als volgt:

in € miljoen	Op basis van DNB rentecurve			
	Einde Q3 2015	Einde Q2 2015	Einde Q1 2015	Einde Q4 2014
Pensioenvermogen	506	431	425	306
Pensioenverplichtingen	466	363	376	250
Dekkingsgraad	109%	119%	113%	122%

Uit dit overzicht blijkt dat de dekkingsgraad in het derde kwartaal van 2015 daalde van 119% naar 108% (-11%). Circa 3% van deze daling is het gevolg van omstandigheden op de financiële markten in het derde kwartaal, waarbij met name de aandelenbeleggingen slecht presteerden.

De belangrijkste oorzaak van de daling van de dekkingsgraad was echter het besluit van de Nederlandsche Bank om een nieuwe methode voor de berekening van de toekomstige pensioenverplichtingen in te voeren. Dit leidde tot een sterke toename van de voorgeschreven waardering van de pensioenverplichtingen en een negatief effect op de dekkingsgraad van circa 8%. Je kunt het nieuwsbericht over de nieuwe methode [hier](#) teruglezen.

Beleggingen

Aandelen presteren slecht

Het beleggingsbeleid van ING CDC Pensioenfonds is gericht op de lange termijn. Als startend fonds heeft ING CDC Pensioenfonds in 2014 gekozen voor een beleggingsbeleid dat in de eerste jaren verhoudingsgewijs behoedzaam is (met relatief veel staatsobligaties), maar waarbij voldoende rendementspotentieel in de beleggingsportefeuille overblijft om eventueel te kunnen indexeren.

De beleggingen van ING CDC Pensioenfonds zijn onderverdeeld in twee portefeuilles:

Matching portefeuille	Return portefeuille
<p>Deze portefeuille heeft als primair doel om de (nominale) pensioenverplichtingen te financieren.</p> <p>In de matching portefeuille wordt hoofdzakelijk belegd in Europese staatsobligaties die zodanig worden gekozen dat de geldstromen van de obligaties en de pensioenuitkeringen voor een belangrijk deel met elkaar samenvallen ('matchen').</p> <p>De omvang van de matching portefeuille bedraagt per 30 september 2015 in totaal 70% van het belegd vermogen van ING CDC Pensioenfonds.</p>	<p>Deze portefeuille heeft als primair doel (op termijn) voldoende rendement te creëren om toeslagverlening mogelijk te maken.</p> <p>In de return portefeuille wordt gezocht naar een hoger rendement door te beleggen in aandelen en onroerend goed.</p> <p>De omvang van de return portefeuille bedraagt per 30 september 2015 in totaal 30% van het belegd vermogen van ING CDC Pensioenfonds.</p>

In het derde kwartaal van 2015 heeft ING CDC Pensioenfonds met de matching portefeuille een rendement behaald van 5,2%. De return portefeuille behaalde in het derde kwartaal een rendement van -8,0%. De valuta-afdekking droeg met 0,2% bij aan het totaalrendement. Het gewogen totaal rendement op de beleggingen van ING CDC Pensioenfonds was 1,2% in het afgelopen kwartaal.

Na de oplossing van de Griekenland-crisis richtten de financiële markten de focus volledig op China. De onverwachte devaluatie van de Chinese munteenheid (de "renminbi") wakkerde de onrust over de economische groei in China en de mogelijke nadelige effecten hiervan op de wereldeconomie verder aan. In augustus en begin september stonden de koersen van met name aandelen en obligaties onder druk.

De markten kwamen medio september enigszins tot rust, toen de centrale bank van de Verenigde Staten besloot de rente vooralsnog niet te verhogen om de gevolgen van de devaluatie op de wereldeconomie beter te kunnen overzien. Ook tegenvallende macro-economische cijfers in september werden door de markt omarmd, omdat dit de kans op verdere verruiming van het monetaire beleid door de centrale banken van Japan en Europa vergrootte. De laatste weken van het kwartaal stegen dan ook de aandelenkoersen, echter onvoldoende om de eerder geleden verliezen in het kwartaal te compenseren.

In het derde kwartaal leidden rentedalingen tot een winst op de (langlopende) obligaties in de matching portefeuille en een stijging van de waarde van de verplichtingen. Omdat de waarde van de verplichtingen meer steeg dan de winst op de (langlopende) obligaties, daalde de dekkingsgraad licht. Deze daling van de dekkingsgraad werd fors versterkt doordat de Nederlandsche Bank in juli een nieuwe methode voor het bepalen van de rekenrente invoerde wat een negatieve invloed had op de dekkingsgraad van ruim 8%. Zie ook de uitleg in het hoofdstuk [financiële positie](#). De portefeuille tenslotte presteerde in het derde kwartaal beter dan de interne benchmarks.

Interne benchmark

ING CDC Pensioenfonds beoordeelt de beleggingsrendementen door deze te vergelijken met een interne maatstaf (benchmark) die is afgeleid van het strategisch beleggingsbeleid. Het totaal rendement is een gewogen gemiddelde van het rendement van de matching portefeuille en de return portefeuille. De return portefeuille belegt wereldwijd in aandelen en vastgoed. Omdat valutakoersen een grote rol spelen bij buitenlandse beleggingen, dekt het fonds valutaschommelingen voor een belangrijk deel af. Het resultaat van deze valuta-afdekking wordt bij het totaal rendement geteld.

	Beleggingsportefeuille Q3 2015	Interne benchmark Q3 2015	Beleggingsportefeuille YTD 2015	Interne benchmark YTD 2015
Matching portefeuille	5,2%	3,5%	2,1%	0,0%
Return portefeuille	-8,0%	-8,6%	3,2%	1,6%
Valuta-afdekking	0,2%	0,2%	-1,0%	-1,2%
Totaal rendement*	1,2%	0,1%	1,2%	-0,4%

*Het totaal rendement is gebaseerd op de gewogen gemiddelden van de matching portefeuille, return portefeuille en valuta-afdekking.

Communicatie

Pensioenplanner en rekenrente

Het derde kwartaal stond in het teken van de livegang van de [Pensioenplanner](#), een co-productie tussen ING CDC Pensioenfonds en Pensioenfonds ING. Met deze handige online tool kunnen medewerkers en oud-medewerkers zien of hun totale pensioen bij ING Bank op koers ligt, inclusief eventuele pensioenen bij eerdere werkgevers en AOW. Ook is het mogelijk om diverse keuzes met impact op pensioen te bekijken. Bijvoorbeeld eerder of juist later met pensioen gaan. Of de hoogte van het pensioen laten variëren.

De livegang ging niet ongemerkt voorbij. Op 22 juli ontvingen ruim 15.000 medewerkers van ING Bank een digitale nieuwsflits met link naar het inlogscherf van de Pensioenplanner. De campagne kreeg ondersteuning in de communicatiekanalen van de werkgever en Pensioenfonds ING met als resultaat dat per 30 september bijna 2.500 medewerkers van ING Bank tenminste eenmaal hadden ingelogd (15%). Hiermee was de doelstelling van 15% voor 1 oktober 2015 behaald.

Het fonds kijkt terug op een geslaagde start maar onderkent ook dat er ruimte is voor verbetering van de tool (bijvoorbeeld eenmalige inlog). Er vindt continue onderzoek plaats om de Pensioenplanner gesegmenteerd onder de aandacht te brengen. Denk daarbij aan nieuwe medewerkers, medewerkers die met pensioen gaan of die te maken krijgen met vertrek vanwege een reorganisatie.

Lagere rekenrente beïnvloedt fonds negatief

De Nederlandsche Bank (DNB) voerde per 15 juli 2015 een nieuwe methode in voor het bepalen van de rekenrente waarmee de waarde van de verplichtingen van pensioenfonds wordt berekend. De nieuwe methode is volgens DNB realistischer door meer rekening te houden met de daadwerkelijke ontwikkeling van de rente. ING CDC Pensioenfonds schetste in zijn [reactie](#) van 21 juli 2015 op de website dat de lagere rekenrente een negatieve invloed heeft op de dekkingsgraad van ruim 8%.

Ontwikkeling deelnemersbestand

Gedurende het afgelopen jaar heeft het deelnemersbestand zich als volgt ontwikkeld:

	Q3 2015			Q2 2015			Q1 2015			Q4 2014		
	man	vrouw	in %	man	vrouw	in %	man	vrouw	in %	man	vrouw	in %
Werkt bij ING	9.645	5.611	87,7%	9.734	5.683	89,6%	9.911	5.813	92,3%	9.974	5.920	94,2%
Werkt niet meer bij ING	1.211	835	11,8%	1.009	706	10%	726	521	7,3%	551	385	5,5%
Met pensioen	39	26	0,4%	36	24	0,3%	29	20	0,3%	19	17	0,2%
Arbeidsongeschikt	6	13	0,1%	5	12	0,1%	3	10	0,1%	2	6	0%
	10.901	6.485	100%	10.784	6.425	100%	10.669	6.364	100%	10.546	6.328	100%

Bestuursbesluiten

In- en externe veranderingen

In de eerste helft van het jaar heeft de besluitvorming van het bestuur vooral in het teken gestaan van de veranderingen in wet- en regelgeving en de impact daarvan op de CDC-pensioenregeling en op het beleid van het fonds. In het derde kwartaal heeft het bestuur aandacht besteed aan:

▲ Vaststelling van de begroting voor uitvoeringskosten 2016

De werkgever betaalt de uitvoeringskosten. Ieder jaar stelt het bestuur in het derde kwartaal een begroting vast met de verwachte uitvoeringskosten voor het volgende kalenderjaar en legt deze voor aan de werkgever. De begroting voor volgend jaar is in goed overleg met ING Bank vastgesteld en goedgekeurd.

▲ Impact van de door DNB voorgeschreven nieuwe rekenrente

Naar aanleiding van het besluit van De Nederlandsche Bank om een andere rekenrente voor te schrijven is het effect op de dekkingsgraad en op de pensioenpremies geanalyseerd en besproken in het bestuur.

▲ Interne organisatie

ING CDC Pensioenfonds is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregeling. In het derde kwartaal is de monitoring en beleidsbepaling van de basisprocessen die daarmee samenhangen – beleggen, finance & risk en pensioenbeleid & communicatie – in drie commissies ondergebracht. Verder heeft het bestuur in verband met de afronding van de startfase van het fonds, in september een themadag gewijd aan het uitwerken van een voorstel voor het toekomstige bestuursmodel.

▲ Opdrachtformulering visitatiecommissie

Jaarlijks beoordeelt een visitatiecommissie van drie externe deskundigen de gang van zaken in het fonds. In het derde kwartaal heeft het bestuur na afstemming met het verantwoordingsorgaan de opdrachtformulering voor de visitatiecommissie opgesteld.

Verantwoordingsorgaan

In het derde kwartaal is Bas Brouwers als lid van het verantwoordingsorgaan afgetreden in verband met zijn vertrek bij ING Bank. Het bestuur bedankt Bas voor zijn inzet en betrokkenheid bij het fonds.

Disclaimer

Dit kwartaalbericht is op zorgvuldige wijze tot stand gekomen. In het jaarverslag over 2015 worden de definitieve cijfers gepubliceerd. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.